

4.10.2016

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om psykologer m.v.

Dansk Psykolog Forening er meget enig i, at Psykologloven trænger revision og takker for muligheden for at bidrage med et høringssvar.

Indledende bemærkninger om, og grundlæggende problemer med, loven.

Psykologloven fungerer naturligvis som et afgørende grundlag for psykologernes virke ligesom titelbeskyttelsen, autorisationen samt borgernes klageadgang samlet tjener væsentlige forbrugerbeskyttelseshensyn.

I praksis bringes psykologloven oftest i anvendelse i forbindelse med Psykolognævnets afgørelser, hvor psykologer har udført arbejde i relation til sager, hvor forældre er i konflikt om samvær eller bopæl for et fælles barn efter en skilsmisse, eller i sager hvor en myndighed overvejer tvangsanbringelse og hvor psykologens vurdering af forældreevne udgør vigtige akter i sagen.

I sådanne sager er det afgørende for det videre forløb for både forældre og børn, at der skabes klarhed om den psykologfaglige kvalitet af det arbejde, som psykologen har udført.

Det er imidlertid Dansk Psykolog Forenings vurdering, at udkastet til revision af psykologloven understøtter en praksis som ikke er egnet til at skabe ro omkring familien og barnets videre udvikling. Loven sikrer ikke i tilstrækkelig grad, at man efter en nævnsafgørelse ikke efterlader parterne med tvivl om, hvorvidt en afgørelse om kritik af psykologen er et tegn på, at psykologens samlede vurdering er forkert. Ligeledes sikrer revisionen langt fra, at nævnets vurdering af den psykologfaglige kvalitet er bedst mulig.

Lovens manglende klarhed omkring den psykologfaglige kvalitet af sagerne og den foreslåede offentliggørelse af psykologers navne i forbindelse med afgørelser, skaber samtidig en uacceptabel retsstilling for de pågældende psykologer.

Behovet for revision af loven gør sig særligt gældende af følgende årsager:

- 1) Den eksisterende lovgivning er helt utidssvarende og er ikke fulgt med den meget omfattende udvikling af psykologprofessionen siden lovens tilblivelse. I dag arbejder psykologer indenfor mangfoldige og højt specialiserede fagområder, der omfatter psykologbehandling og psykoterapi, børnefaglige undersøgelser, organisations- og ledelsesudvikling, neuropsykologisk udredning, assistance ved hjernekirurgi, diagnostik af psykiske lidelser og meget mere.
- 2) Lovens kriterier for udtalelse af kritik af psykologens arbejde er ganske uklare, og det er ikke i hverken psykologloven eller via relateret lovgivning muligt for psykologen at få klare retningslinjer for, hvordan loven overholdes og fx kritik og mere alvorlige sanktioner undgås. Dette betyder, at borgere såvel som psykologer efterlades uden overblik over retstilstanden på området.

- 3) Psykolognævnets sammensætning tillader ikke, at der sikres en tilstrækkelig bredde i sagkyndige nævnsmedlemmernes kvalifikationsgrundlag i forhold til dels at foretage materiel sagsbehandling i de meget vanskelige og konfliktfyldte sager, som nævnet oftest behandler og ej heller at rumme den meget store bredde, som aktuelt findes i psykologernes specialiserede virkeområder.

Det er imidlertid Dansk Psykolog Forenings vurdering, at udkastet til revision af loven er meget langt fra at løse ovenstående problemstillinger.

Høringssvaret er bygget op således, at vi indledningsvist påpeger de mere alvorlige og overordnede mangler i udkastet til revision af Psykologloven og herefter følger en række naturligvis væsentlige, men dog mindre, bemærkninger til lovens indhold og paragraffer.

Generelle betragtninger

Titelbeskyttelsen og borgernes mulighed for at klage til offentlig myndighed over autoriserede psykologer står meget centralt for både fagets udøvelse og for beskyttelsen af borgerne i Danmark. Dansk Psykolog Forening er meget tilfredse med at se, at bestemmelserne om titelbeskyttelsen samt klageadgang er præciseret i udkastet til revision af loven.

Hovedparten af de klager, som Psykolognævnet behandler, omhandler opgaver, som psykologen har løst i relation til sager, hvor der er truffet afgørelser om forældremyndighed, samvær og tvangsfjernelse. Det betyder, at motivet for at finde fejl i sagens akter, herunder psykologens arbejde, kan være ganske betydeligt. Dette uden at motivet nødvendigvis relaterer sig til den materielle/faglige kvalitet af psykologens arbejde, men fordi det kan handle om hel eller delvis fratagelse af retten til at se sine børn samt konflikter i relation til den anden forælder i forbindelse med en skilsmisse.

Psykologloven udgør dermed et væsentligt grundlag for sikring af kvaliteten af det arbejde, som udføres i sager, hvor de mest indgribende foranstaltninger overfor børn og forældre overvejes og besluttes.

I udkastet til revision foreslås indført en pligt for Psykolognævnet til offentliggørelse af sanktioner med navns nævnelse. Dette betragter Dansk Psykolog Forening umiddelbart som er en naturlig udvikling i retning af mere åbenhed og gennemsigtighed for borgerne. Foreningen mener dog samtidig, at retssikkerhedsmæssige hensyn forudsætter at man med indførelse af offentliggørelse bør indføre en samtidig skærpelse af kravene til kvalitet i sagsbehandlingen, herunder sammensætningen af Psykolognævnet eller relaterede organer, samt udvikle klarhed om kriterier for tildeling af kritik.

I den forbindelse vil vi endvidere påpege, at vi er vidende om, at et stigende antal ikke autoriserede psykologer nedsætter sig med egen praksis på områder, der ligner de autoriseredes arbejdsområder. Disse psykologer er ikke omfattet af psykolognævnets tilsynsvirksomhed, og de kan ikke indklages. Dansk Psykolog Forening hilser det velkomment at ændringsforslaget overordnet set indeholder præcisering, opstramning og oprydning af den eksisterende lov. Det betyder, at forslaget indeholder en modernisering af loven i form af en lettere struktur hvorved nævnets kompetence og organisering bliver tydeliggjort.

Der lægges som nævnt ovenfor samtidigt op til at loven bliver strammet op i form af en styrkelse af nævnets tilsynsvirksomhed, herunder at der foreslås et skærpet tilsyn såfremt psykologen har udvist alvorlig eller gentagen kritisabel virksomhed.

Det samlede billede af udkastet er derfor to-fold. På den ene side er der fremskridt i den måde loven generelt fremstår på. På den anden side er der sket en meget utilstrækkelig sikring af, at den materielle sagsbehandling fremover bliver af fornøden kvalitet ligesom der ikke er sikret klarhed for alle parter om kriterier for kritik.

Opgaven med at sikre grundlaget for afgørelser i tilsynssager anses dermed langt fra løst.

Manglende klarhed om kriterier for kritik

Lovrevisionen lægger op til at øge gennemsigtigheden for borgerne/ klienterne i form af styrkelsen af nævnets tilsynsvirksomhed, hvilket tydeliggøres af forslaget om at offentliggøre navnene på de psykologer, der gives alvorlig kritik. Det flugter med udviklingen i sundhedsvæsenet i øvrigt og kan ses som en styrkelse af borgernes/ klienternes retsstilling, og i sidste ende valg af psykolog.

Traditionelt set har Psykolognævnet forholdt sig til de mere formelle sider af sin tilsynsrolle i relation til de sager nævnet har behandlet og uddelt kritik på baggrund af. Det har haft til formål at styrke etikken i udøvelsen af faget og haft et pædagogisk sigte i forhold til den enkelte psykolog, der har modtaget kritik. Det er typisk sket på grundlag af bestemmelserne i paragrafferne 12 og 16.

DP er af medlemmer gentagne gange blevet gjort opmærksom på, at de pågældende har haft vanskeligt ved at identificere og forstå selve grundlaget for kritikken. Lovrevisionen ændrer desværre ikke afgørende på dette punkt. Det er i den forbindelse et led i varetagelsen af helt grundlæggende retssikkerhedssyn, at sådanne regler og retningslinjer, som også efter forarbejderne til den oprindelige lovs kapitel 2 i sagens natur kunne forandres over tid, er tilgængelige og har en rimelig grad af klarhed. Nævnets beretninger har gennem årene på sin vis gennemgået dele af disse principper. Disse gennemgange glimrer imidlertid ikke ved deres klarhed og indebærer ikke i tilstrækkelig grad en forudsætning for anvendelse af sanktioner som offentliggørelse, der kan risikere at ødelægge en psykologs levebrød helt eller delvist.

I den forbindelse er det afgørende for psykologerne, at det af nævnets afgørelser fremgår, om eventuel kritik indbefatter kritik af kvaliteten af det psykologfaglige arbejde, eller om kritikken angår formelle/processuelle forhold. Dette er vigtigt af hensyn til gennemsigtigheden ikke mindst i alvorlige forældresager, hvor både forældre og børn har behov for at vide, om en fejlagtig afgørelse beror på psykologfaglige fejl eller på formelle fejl.

Ministeriet vurderer, at bestemmelsen kan have betydning hvor det arbejde der er udført for en opdragsgiver, og hvor opdragsgiveren har en interesse i en vurdering af det udførte arbejde. Som eksempel peges på, at hvor nævnet har udtalt kritik af at en psykologs optegnelser er mangelfuldt, men hvor det ikke har betydning for indholdet og kvaliteten af den børnesagkyndige erklæring som psykologen har udarbejdet. Her mener vi samtidig, at det ikke blot skal være en hjemmel, men enten en pligt til at udtale sig om kvaliteten af arbejdet eller, at det sker som udgangspunkt. Ikke – slet ikke – kun af hensyn til en evt. opdragsgiver, men i meget høj grad også af hensyn til de involverede borgers overblik over implikationer af nævnets afgørelse især i sager om samvær og forældrekompetence.

På andre fagområder findes lovgrundlag, som kan danne grundlag for nævnsafgørelser, hvilket for andre nævn kan retfærdiggøre, at der i den lovgivning, der regulerer selve nævnets praksis ikke sker en egentlig operationalisering af de regler, som kan afgøres overtrådt. Grundlaget for Advokatnævnets afgørelser er

f.eks. dels de rammer, som følger direkte af retsplejeloven, herunder de lovbestemte regler om god advokatskik, ligesom retsplejeloven forudsætter, at Advokatsamfundet løbende vedtager og ajourfører ”de advokatetiske regler”, som på baggrund af praksislangt mere detaljeret beskriver advokatens pligter i en lang række typiske situationer.

Sundhedsvæsenets disciplinærnævn varetager tilsvarende sin virksomhed som klagesagsbehandlende myndighed på grundlag af de ganske detaljerede regler, der fremgår af sundhedslovens kapitel 4-7 og 9. Regler, der fastsætter bestemmelser om informeret samtykke, hjemmel til indgreb i selvbestemmelsen, rettigheder til materiale, tavshedspligt og komplicerede regler om videregivelse af personfølsomme oplysninger til forskellige formål. Regler som er langt mere detaljerede, end psykologlovens regulering.

En sådan tilstødende lovgivning, der kunne fungere som grundlag for Psykolognævnets afgørelser findes ikke og det er derfor ikke muligt for hverken borger eller psykolog at orientere sig i det. At psykologen skal ”udvise omhu og uhildethed” eller ”omhu og samvittighedsfuldhed” jf. §12 hhv. §16, som er de paragraffer, der lægges til grund for nævnets afgørelser, er helt utilstrækkeligt som grundlag for afgørelser såvel som vejledning i god psykologskik.

I det omfang, som hidtil, at kritikken ikke er offentliggjort og karakteren af afgørelserne har haft et pædagogisk sigte, over for den enkelte, men ikke mindst generelt over for fagets udøvere, har det i nogen grad været ’til at leve med’, men betydningen af den manglende klarhed og præcision vil blive helt forandret, når kritikken kan blive forbundet med meget alvorlige følger for den enkelte psykolog.

Vi har det udgangspunkt, at den bedste sanktion vil være en sanktion som samtidig virker påbydende men også rehabiliterende, proaktivt udviklingsfremmende i forhold til tilegnelsen af de fornødne fagligheder, som fremover kan sikre modtageren af psykologfaglige ydelser hos den sanktionerede psykolog både retsstilling og en nødvendig kvalitet i patientbehandlingen. Første skridt for den mulighed vil altid være at et klart grundlag for at kunne forstå og videre forholde sig aktivt til at sikre sig forudsætningerne for at undgå sager, der fører til kritik.

Offentliggørelsen med den indbyggede stigmatisering i offentligheden vil potentielt kunne medføre alvorlige følger for de pågældende psykologer, og vægten i loven flyttes derfor fra at tjene et udviklingsaspekt for faget til at fokusere på kontrol og sanktion af den enkelte psykolog.

Det skærper utvetydigt kravene til det grundlag afgørelserne baserer sig på. Det imødekommer lovrevisionen ikke og derved følges offentliggørelsesbestemmelserne ikke af fornøden gennemsigtighed for de indklagede.

Det er Dansk Psykolog Forenings vurdering, at indførelsen af offentliggørelse bør følges op af en tilsvarende styrkelse af den indklagede psykologs retsstilling, ikke mindst fordi det har været et betydeligt problem i nævnets hidtidige praksis og samtidig ikke er sikret i revisionsudkastet. Det gør sig gældende for klagesagsbehandling for andre faqområder, at der er tilstødende lovgivning, der kan fungere som vejledning og grundlag for afgørelser, men det gør sig ikke gældende hér. Først og fremmest er det ikke sikret, at kriterierne for kritik operationaliseres, dernæst er det ikke sikret, at afgørelserne indeholder en bare nogenlunde præcis begrundelse for kritikken samt at grundlaget for afgørelsen fremstår langt mere klart, end hidtil, hvor det i nævnets konkrete praksis har vist sig ganske vanskeligt at gennemskue.

Dansk Psykolog Forening finder det samlet set meget problematisk, at der hjemles til at straffe på grundlag af regler eller mangel på samme, som ikke er offentliggjorte, tilgængelige eller har rimelig klarhed.

Manglende sikring af kvalitet i den materielle/sagkyndige del af sagsbehandlingen

I udkastet til lovrevision er der reduceret i antallet af nævnsmedlemmer. Der er fortsat 2 nævnsmedlemmer udpeget af Dansk Psykolog Forening.

Med revisionen vil der fremover være 4 nævnsmedlemmer og en nævnsformand. Nævnsformanden vil samtidig være daglig og faglig leder af det sekretariat, som forbehandler sager til nævnet, hvilket i sig selv må betragtes som et opmærksomhedspunkt. Formandens mulighed for at træffe afgørelser mellem nævnets møder bør således udelukkende omfatte sager af forvaltningsmæssig karakter.

I revisionen foreslås, at det forudsættes at nævnsformanden er jurist. Der stilles ikke kvalifikationskrav til andre personer i hverken nævn eller sekretariat. Der er således ingen garanti for, at der er sagkyndige (psykologer) nævnsmedlemmer, selvom der indføres skærpe af tilsynsopgaven med psykologens professionsfaglige virksomhed.

Dansk Psykolog Forening er bekymret for, at det forhold, at man alene stiller juridiske kvalifikationskrav til nævnsformanden, men ikke overhovedet forholder sig til sagkyndige (psykologfaglige) kvalifikationskrav til andre nævnsmedlemmer eller sekretariatet, er udtryk for en administrativt baseret og skæv opfattelse af kvalifikationskravene i de alvorlige sager, som nævnet skal behandle og derfor vil afspejle sig i nævnets fremtidige praksis. Altså, at der ikke blot lægges hovedvægt på juridiske kompetencer, men at disse er de eneste som tillægges egentlig vægt. Herunder ikke mindst i forberedelsen af sager til nævnet, hvor der slet ikke sikres sagkyndige kvalifikationer anvendt i sagsbehandlingen. Dansk Psykolog Forening forudser en betydelig risiko for, at dette vil vise sig i nævnets fremtidige praksis ved at den del af sagsbehandlingen, som baseres på sagkundskab ikke får den fornødne kvalitet. Netop den sagkyndige vurdering af sagens genstand er helt afgørende i sager, hvor der klages over psykologvirksomhed, som har været en del af alvorlige sager om samvær og forældremyndighed ligesom de er helt afgørende for, at der kan skabes gennemsigtighed og genkendelighed for borger såvel som psykolog for det gældende retsgrundlag i afgørelser om tilsyn og faglige påbud.

Forudsat, at der i loven stilles kvalifikationskrav om uddannelsesbaggrund (psykolog, cand.psych) til de nævnsmedlemmer, som Dansk Psykolog Forening udpeger, er det naturligvis positivt, at de to psykologer tillægges større formel vægt i nævnets afgørelser, end hidtil. Vægten svarer herefter umiddelbart til andre nævn, herunder Advokatnævnet og Revisornævnet.

En ganske betydelig – og for kvaliteten af den sagkyndige sagsbehandling afgørende - forskel er imidlertid antallet af nævnsmedlemmer og dermed muligheden for at sikre fornøden bredde i de sagkyndige kvalifikationer, som nævnet har til sin rådighed med henblik på at sikre, at nævnssammensætningen hænger sammen med myndighedens materielle beføjelser.

I Advokatnævnet er der 9 advokater og 9 offentlighedsmedlemmer og 1 højesteretsdommer. I Revisornævnet er der 12 ordinære nævnsmedlemmer hvoraf 6 skal være revisorer og 6 skal være repræsentanter for regnskabsbrugere. I Advokatnævn som i Revisornævn er der den samme vægt mellem sagkyndige hhv. offentlighedsmedlemmer, som i forslaget til Psykolognævnets sammensætning – men der samtidig er en langt bedre sikring af, at bredden i fagområder er repræsenteret, hvilket ikke gør sig gældende i det aktuelle forslag til revision af psykologloven. Dette gør sig oven i købet gældende, selvom Advokatnævnet ikke fører fagligt tilsyn, hvilket Psykolognævnet jo skal.

Tilsvarende er det med 2 offentlighedsmedlemmer slet ikke muligt at sikre repræsentation af en passende bredde i de interessentgrupper, som er modtagere af psykologernes ydelser – for eksempel er forældre, som den overvejende del af sagerne handler om, slet ikke repræsenteret.

Med revisionen foreslås mulighed for, at ét nævnsmedlem kan kræve ekstern sagkyndig vurdering. Der er dog ikke indskrevet bestemmelser om hvilken kvalitet eller kontinuitet en sådan vurdering skal baseres på, ej heller hvordan den eller de pågældende udvælges eller med hvilken systematik inddragelsen sker.

Det er Dansk Psykolog Forenings vurdering, at der med udkastet til lovrevisionen er en helt utilstrækkelig sikring af, at fornøden sagkundskab er til rådighed ved nævnets afgørelser og foreningen betvivler stærkt muligheden for, at der i fremtiden vil ske en sagkyndig sagsbehandling af fornøden kvalitet.

Mulige løsningsforslag

Men indførelsen af offentliggørelsen forudsættes dels en langt bedre sikring af nævnets adgang til sagkyndig viden, herunder bredden heri, samt en langt bedre sikring af psykologens retsstilling i afgørelser om tilsyn og faglige påbud. Nævnets arbejdsfelt er endog meget bredt og kræver en tilsvarende bredde i særligt de psykologfaglige afvejninger af de materielle forhold ved en klage. Til sammenligning kan nævnes at både revisornævnet og advokatnævnet trækker på en langt bredere kreds af medlemmer, når de sammensættes.

Dansk psykolog Forening har følgende forslag til løsninger:

Sikring af adgang til sagkyndig viden:

2 offentlighedsmedlemmer + 2 sagkyndige medlemmer er helt utilstrækkeligt til at sikre bredden i både interessentmassen såvel som de mange specialiserede fagområder, som psykologerne arbejder indenfor.

Forslag til løsning:

1. Psykolognævnet bør bestå af flere medlemmer. Det vurderes umiddelbart at være tilstrækkeligt med 4 sagkyndige + 4 lægmænd, blandet andet med Sundheds- og Ældreministeriets deltagelse, eller
2. Der knyttes et psykologfagligt råd til nævnet til at belyse og vurdere de psykologfaglige (materielle) aspekter ved sagerne. En tilsvarende løsning er kendt fra Norge, hvor en egentlig faglig kvalitetssikrende instans i form af en national børnesagkyndig kommission efterser og godkender alle erklæringer indenfor sit område.

Operationalisering af kriterier for kritik

Nævnets afgørelser hviler fortsat ikke på kriterier for tildeling af kritik, som er offentlige og gennemskuelige.

Forslag til løsning:

Der nedsættes et udvalg med repræsentanter for nævnet og Dansk Psykolog Forening med opgaven at konkretisere de bestemmelser, der kan tildeles kritik ud fra. Bestemmelsen om offentliggørelse udskydes samtidig til Psykolognævnet har konkretiseret grundlaget hvorunder kritik tildeles i en form, der samtidig kan kommunikeres bredt til de autoriserede psykologer.

Nedenfor følger konkrete vurderinger og forslag i samme rækkefølge som de er angivet i lovforslaget.

Kommentarer til nr. 2

I forhold til de sager vi har set hvor en ikke-psykolog reklamerer med ”psykologisk rådgivning”, ønsker vi at få ind i bemærkningerne til loven, at der ved en konkret vurdering af sagen skal anlægges en vurdering svarende til den der anlægges i markedsføringsloven. Det betyder, at der skal foretages en vurdering af om navnet på virksomheden eller den ydelse, der udbydes ”er egnet til at vildlede (for)brugerne”.

I forhold til psykologer kunne man med fordel anlægge samme betragtning om vildledning som i markedsføringsloven. Dette ligger desuden i forarbejderne til gældende lov.

Kommentarer til nr. 8

Tilsyn

I forslaget § 2a, stk. 1 er en stramning, idet nævnet skal føre tilsyn med psykologers faglige virksomhed udøvet af autoriserede psykologer samt autoriserede psykologers egnethed til udøvelse af erhvervet. Her er DP's stillingtagen som nævnt ovenfor afhængig af nævnets sammensætning (se nærmere nedenfor under punkt 17 og 24).

Vi har brug for en præcisering af at klage over ikke- autoriserede psykologer skal rettes til Sundhedsstyrelsen. Vi foreslår derfor at det indskrives i loven. jf. bemærkninger til punkt 19.

§ 2b, stk. 2 omhandler nævnets mulighed for at kunne anmode arbejdsgiver om at afgive oplysninger, som nævnet finder er nødvendige for at gennemføre nævnets tilsyn.

I forbindelse med afkrævning af oplysninger fra arbejdsgiver er DP bekymret for, om arbejdsgiver bliver unødvendigt involveret i en tilsynssag. Hvis arbejdsgiver bliver involveret kan det ikke udelukkes, at det efterfølgende uretmæssigt kan få ansættelsesretlige konsekvenser for psykologen ligesom det er nærliggende at forestille sig, at eventuelle interesse modsætninger mellem arbejdsgiver og psykolog vil blive en del af arbejdsgiverens fremlæggelse for nævnet.

§ 2c om kritik og alvorlig kritik.

Med lovforslaget bliver det tydeliggjort at nævnet kan give kritik og alvorlig kritik, hvilket får en særlig betydning når det samtidig fastlægges at nævnets afgørelser skal kunne offentliggøres. Hermed må kravene til både det materielle grundlag for bedømmelsen i nævnet og eventuelt også den processuelle fremgangsmåde ved behandlingen i nævnet skærpes. Det stiller således væsentlige krav til kvaliteten af nævnets afgørelse.

Det er derfor afgørende for DP, at der stilles store krav til klarhed, tilgængelighed og forudsigelighed i de normer psykolognævnet håndhæver når de træffer afgørelse.

DP mener, at der er behov for at der sker en opstramning og præcisering af nævnets bedømmelsesgrundlaget. Det kan fx ske ved at der nedsættes en arbejdsgruppe med deltagelse af repræsentanter fra Dansk Psykolog Forening, som får til opgave at foretage en omfattende beskrivelse, præcisering og eksemplificering af de grundlæggende fagets principper som man ønsker Psykolognævnet skal påse overholdelsen af. En sådan beskrivelse kan tage udgangspunkt i nævnets hidtidige praksis.

I Forslagets § 2c, stk. 3 indføres en hjemmel for nævnet til at udtale kritik eller alvorlig kritik, supplerende skal udtale sig om kritikens betydning for psykologens arbejde. Ministeriet vurderer, at bestemmelsen kan have betydning hvor det arbejde der er udført for en opdragsgiver, og hvor opdragsgiveren har en interesse i en vurdering af det udførte arbejde. Som eksempel peges på, at hvor nævnet har udtalt kritik af at en psykologs optegnelser er mangelfuldt, men hvor det ikke har betydning for indholdet og kvaliteten af den børnesagkyndige erklæring som psykologen har udarbejdet.

DP's holdning vil igen her være betinget af tilstedeværelsen af psykologfaglig sagkundskab i nævnets regi (jf. indledning samt vores bemærkninger til nr. 24 nedenfor).

Forslagets § 2d og indeholder en adgang til nævnet for at iværksætte skærpet tilsyn med en autoriseret psykolog. Denne bestemmelse ligger i forlængelse af nævnets generelle pligt til at føre almindeligt tilsyn med autoriserede psykologer. Bestemmelsen giver nævnet mulighed for at føre skærpet tilsyn med en psykolog, såfremt nævnet finder, at den pågældende har udvist alvorlig eller gentagen kritisabel faglig virksomhed. Bestemmelsen om skærpet tilsyn er omfattet af den foreslåede bestemmelse om offentlighedsordning jf. ovenfor. Såfremt nævnet sammensættes på en tilfredsstillende måde vil bestemmelsen om tilsyn være god, men bestemmelsen om offentlighedsordning kan diskuteres.

Forslagets § 2e indeholder en hjemmel for nævnet til at kunne pålægge en psykolog et fagligt påbud, hvis psykologen har udvist alvorlig eller gentagen kritisabel adfærd.

DP's holdning til hjemlen om faglige påbud er positiv, for så vidt det sikres, at vurderingen af behovet og karakteren af et fagligt påbud understøttes af en nævnssammensætning eller et tilknyttet psykologfagligt råd, som sikrer kvaliteten af de sagkyndige vurderinger, der ligger til grund for afgørelser om påbud, herunder karakteren heraf.

Generelt om nævnets sagsbehandling

DP oplever ind i mellem, at der ikke er klarhed over det faktuelle grundlag hvorfra nævnet skal træffes deres afgørelse.

DP forslår derfor, at der indsættes en bestemmelse om at psykologen skal høres over et udkast til afgørelse inden nævnet træffer endelig afgørelse.

Kommentarer til nr. 13 om fratagelse af autorisation

I forlængelse af præciseringen om muligheden for at indhente en skriftlig erklæring fra Retslægerådet (§4, 1. pkt.) bør der – i tråd med den professionsudvikling, som er sket siden lovens implementering - tilføjes, at en sådan erklæring ligeledes kan indhentes hos psykologer, i særdeleshed når der er tale om psykiske forhold, herunder vurdering af funktionsevne samt evt. diagnostiske overvejelser.

Der har indtil nu været usikkerhed om hvorvidt proceduren for fratagelse af autorisation rent juridisk var holdbar med den ordlyd bestemmelsen har. Vi skal derfor opfordre til at det bliver sikret, at bestemmelsen

får den rette ordlyd så formålet med bestemmelsen også kan gennemføres juridisk set og i overensstemmelse med bestemmelsens formål.

Kommentarer til nr. 17 om offentliggørelse

Efter § 11b skal Psykolognævnet som noget nyt offentliggøre afgørelser om alvorlig kritik, skærpet tilsyn og påbud. Dvs. de mere alvorlige sager. Ordningen svarer til offentliggørelsesordninger på sundhedsområdet.

Det er ligeledes her DP's holdning, at hvis der skal ske offentliggørelse af Psykolognævnets afgørelser, så er det nødvendigt, at Psykolognævnet har de rette faglige kompetencer til at træffe deres afgørelse. Derfor er det afgørende hvilken sammensætningen Psykolognævnet har, jf. bemærkninger side 1-3 af dette hørings svar.

Desuden er det afgørende, at psykologer har kendskab til den praksis hvorefter Psykolognævnet træffer deres afgørelse. Se vores bemærkninger til pkt. 8 samt side 1-3 i dette hørings svar.

I de almindelige bemærkninger nævnes dette som en fordel for den psykolog, der har modtaget alvorlig kritik, påbud eller skærpet tilsyn, ved at klienter, opdragsgivere mv. har mulighed for at se baggrunden og begrundelsen for sanktionen.

Denne styrkelse af borgernes/ Klienternes retsstilling bliver imidlertid netop ikke fulgt op af en tilsvarende styrkelse af en indklaget psykologs retsstilling. Skulle det være en fordel for den indklagede psykolog, ville det i det mindste forudsætte, dels at afgørelserne fremover både vil indeholde en langt mere præcis begrundelse og dels at grundlaget for afgørelsen fremstår langt mere klart. På dette afgørende punkt er lovrevisionen endnu ikke nået i mål.

Kommentarer til nr. 19 om sundhedspersoner

Af den nuværende § 13 fremgår det, at klager over en autoriseret psykologs virksomhed inden for sundhedsvæsenet indbringes for Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn. Det foreslås at bestemmelsen ophæves og i stedet indføres en vejledningsforpligtelse for Psykolognævnet når nævnet modtager en klage der hører til Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn.

Det er vores oplevelse, at der mangler viden på området, hvilket betyder, at psykologer ofte ikke i praksis bliver anerkendt som sundhedspersoner, når de arbejder inden for sundhedsområdet, selvom de er det. Det er et stort problem. Derfor er der behov for en tydeliggørelse i loven af, at psykologer er sundhedspersoner. Derfor er det også vores anbefaling at bestemmelsen ikke ophæves, men at der sker en præcisering af bestemmelsen, så den ikke er misvisende.

Det er desuden vores oplevelse, at der er forvirring på området i forhold til hvor klagerne hører til. Derfor er det vores anbefaling, at man laver en samlet bestemmelse som tydeliggør, hvor de forskellige klager hører til.

Vi foreslår, at bestemmelsen indeholder følgende:

1. Henvendelser over en autoriseret psykologs virksomhed skal af klager rettes til Psykolognævnet.

2. Klager over en autoriseret psykologs virksomhed inden for Sundhedsvæsenet skal af klager indbringes for Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn.
3. Klager over en ikke-autoriseret psykologs virksomhed kan af klager evt. indbringes for Etiknævnet under Dansk Psykolog Forening, hvis klagen falder inden for Etiknævnets regler.
4. Klager over en ikke-autoriseret psykologs virksomhed inden for Sundhedsvæsenet skal af klager rettes til Sundhedsstyrelsen.

Kommentarer til nr. 20-22 om ordnede optegnelser / journalpligt

Vi har ingen bemærkninger til, at der sker en opdeling af bestemmelsen.

Generelt oplever vi dog, at der er stor brug for oplysning i forhold til journalpligt. Det ville derfor være godt med en præcisering af forpligtelserne i bemærkninger til loven eller i form af en opdateret vejledning på området. Fx er der tvivl om, hvilke regler psykologen skal følge når vedkommende arbejder inden for sundhedsområdet. Der kan også være tvivl om, hvem journalen tilhører alt efter hvor psykologen er ansat. Psykologen er i henhold til Psykologloven uden undtagelse forpligtet til at føre journal, men hvem ejer journalen, når psykologen er ansat i henholdsvis offentlig eller privat ansættelse? Der er set eksempler på, at offentligt ansatte psykologer er pålagt at føre journal i et fælles journalsystem efter ansættelsesmyndighedens anvisning, og på private arbejdsgivere/hospitaler, som gør gældende at journalerne er deres ejendom. I disse situationer kan psykologen ikke leve op til tidligere klienters ret til aktindsigt, når journalerne tilhører andre. Dansk Psykolog Forening skal derfor foreslå, at spørgsmålet afklares, og en løsning kan være, at det i lovebemærkninger eller via vejledning slås fast, at en psykolog har ret til at føre, medtage og få udleveret de journaloptegnelser, som vedkommende har ført.

Kommentarer til nr. 24 sammensætning af Psykolognævnet

Vi henviser til de indledende og overordnede bemærkninger, hvor nævnets sammensætning er behandlet, og skal blot gentage her, at dette vurderes meget afgørende for nævnets fremtidige praksis.

§ 17, stk. 5 fastslår en beskikkelsesperiode på 4 år med mulighed for genbeskikkelse én gang. For at sikre nævnets kontinuitet omkring viden og praksis er det vores anbefaling at alle medlemmer ikke udskiftes på samme tid, men at halvdelen af nævnet derimod udskiftes efter 2 år. Fx ved at udskifte ét medlem der er udpeget af Dansk Psykologforening og ét medlem der er udpeget af klint/arbejdsgiver.

Kommentarer til nr. 29 og 30 om tavshedspligt

På nuværende tidspunkt kan Psykolognævnet ikke tage stilling til spørgsmål om brud på tavshedspligten. Psykolognævnet har oplyst at de ikke behandler spørgsmål om tavshedspligt, idet henvisning i loven refererer til straffeloven.

Det er DP's opfattelse at dette punkt bør præciseres således at nævnet kan tage stilling til dette, da tavshedspligt er et essentielt område for psykologer. Derfor er det vores anbefaling at nævnet skal kunne tage stilling til spørgsmål omkring tavshedspligt.

Dansk Psykolog Forening mener derudover helt principielt, at psykologer qua selve grundlaget for den psykologiske metode, der fordrer fuld fortrolighed mellem klient og psykolog, bør omfattes af bestemmelserne vedrørende tavshedspligt svarende til det der gælder præster og advokater.

Kommentarer til nr. 31 om orientering og vejledning

§ 21b, stk. 2 er ny og fastsætter en forpligtelse for Psykolognævnet til at vejlede borgerne om muligheden for at indgive klage til Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn, hvilket vi ikke har bemærkninger til.

Vi oplever dog også, at der er et stor behov for at Psykolognævnet vejleder psykologer og andre borgere om autorisationsordningen, klagesagerne ved Psykolognævnet og Psykolognævnets retspraksis generelt.

Vi foreslår derfor, at der indsættes et nyt afsnit:

Stk. 3. Psykolognævnet skal vejlede borgere og psykologer indenfor Psykolognævnets kompetenceområde.

Med venlig hilsen
Dansk Psykolog Forening

